

Analýza – Převod pozemku starosty do vlastnictví obce

Rekapitulace Vašeho dotazu

Obec v roce 2013 koupila pozemek od starosty za okolností, které pro něj byly výhodné.

1. Dopustilo se zastupitelstvo nebo starosta v souvislosti se střetem zájmů protiprávního jednání?
2. Měl starosta povinnost střet zájmů zastupitelstvu oznámit?

Naše doporučení

Je možné podat podnět na Ministerstvo vnitra, případně na městský úřad nebo policii. Z tehdy účinného zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, vyplývá pro přestupky promlčecí doba 1 rok. S ohledem na uplynutí promlčecí doby se uvedené orgány pravděpodobně Vašimi podněty zabývat nebudou. Většinu informací tak uvádíme především pro případ, že by se v obci v budoucnu dělo něco podobného.

Podrobný právní rozbor najdete na straně 3 tohoto dokumentu.

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály. Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály, na které dále v textu odkazujeme:

[Jak si pohlídat střet zájmů](#)

dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/kategorie/korupce-a-jednani-uredniku/rada/jak-si-pohlidat-stret-zajmu#pozn4>

Podrobný právní rozbor

Posouzení problematiky dle zákona o střetu zájmů

Povinnosti veřejných funkcionářů pro případy, kdy dochází ke střetu zájmů, jsou upraveny v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Mezi veřejné funkcionáře se dle § 2 odst. 1 písm. q) tohoto zákona řadí také starosta obce.

Dle § 3 odst. 1 je veřejný funkcionář povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu. Dle odst. 2 v případě, že dojde ke střetu řádného výkonu funkce ve veřejném zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Dle odst. 3 veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že a) využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu, b) se bude odvolávat na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním, nebo c) dá za úplatu nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí.

§ 8 odst. 1 stanovuje povinnost střet zájmu oznámit: Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu, jiného státního orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo orgánu právnické osoby vzniklé ze zákona, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů. Dle odst. 2 takové oznámení příslušný funkcionář oznámí ústně v průběhu jednání, nejpozději však před tím, než orgán přistoupí k hlasování. Oznámení je vždy součástí zápisu z jednání. V případě, že veřejný funkcionář tuto povinnost nesplní a oznámení o osobním zájmu nepodá, dopouští se přestupku podle § 23 odst. 1 písm. d). Za přestupek lze dle § 23 odst. 3 písm. a) uložit pokutu od 1000 Kč do 50000 Kč.

Lze tedy shrnout, že starosta je povinen zdržet se jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. V případě, že se při jednání zastupitelstva dostane do situace, kdy se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda, je povinen tuto skutečnost oznámit ústně v průběhu jednání, nejpozději však před tím, než zastupitelstvo přistoupí k hlasování. Takové oznámení je součástí zápisu z jednání. Porušením této povinnosti by se dopustil přestupku podle § 23 odst. 1 písm. d), za který lze udělit pokutu od 1000 Kč do 50000 Kč.

Váš případ se tedy sice jeví tak, že starosta mohl být ve střetu zájmů, z hlediska zákona o střetu zájmů je však podstatné, zda tuto skutečnost před hlasováním na jednání zastupitelstva oznámil. Zda tak učinil, můžete zjistit ze zápisu z jednání. Pokud střet zájmů neoznámil, je možné, že se dopustil přestupku podle § 23 odst. 1 písm. d) zákona o střetu zájmů. V takovém případě přichází v úvahu podání podnětu k prověření spáchání přestupku na obecní úřad, případně policii. Pokud však starosta střet zájmů oznámil, nelze (i s ohledem na skutečnost, že o koupi rozhodovalo celé zastupitelstvo, nikoliv starosta sám) usuzovat, že nutně muselo dojít k protiprávnímu jednání.

Posouzení problematiky z hlediska zákona o obcích

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 38 stanovuje, že *majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.*

Dle § 129 zákona o obcích platí, že *nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, kontrolují výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí Ministerstvo vnitra a výkon přenesené působnosti svěřené orgánům obcí krajské úřady v přenesené působnosti.*

Pokud se domníváte, že zastupitelstvo pozemky odkoupilo za příliš vysokou cenu nebo postupovalo jinak v rozporu se zákonem ve prospěch starosty, můžete podat podnět na Ministerstvo vnitra, které kontroluje, zda byly při výkonu samostatné působnosti obce dodrženy zákony a jiné právní předpisy.

Nicméně je nutné dodat, že jelikož Váš dotaz chápeme tak, že směřuje ke skutečnosti, která se stala v roce 2013, z tehdy účinného zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, vyplývá pro přestupky promlčecí doba 1 rok. Je tedy možné, že se z tohoto důvodu, resp. uplynutí 6 let, Ministerstvo vnitra ani městský úřad nebo policie Vašimi podněty zabývat nebudou.

Zpracováno ke dni 6. 11. 2019.

Na analýze se v rozsahu 4 hodin práce podílel stážista Frank Bold Patrik Sysel (student práv). Odbornou supervizi a závěrečnou korekci analýzy poskytl právník Frank Bold.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků. Podrobnější informace o tom, jak poradna funguje, si můžete přečíst [ZDE](#).

Podpořte svým darem Poradnu

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#) nebo přímo dárcovský účet 2500212260/2010, variabilní symbol 1001. Děkujeme.

Nabízíme Vám

Naším cílem je podporovat lidi, kteří se aktivně zajímají o dění kolem sebe – Občany 2.0. Nabízíme jim proto služby nad rámec bezplatného právního poradenství. Z Vašeho dotazu jsme nabyli dojmu, že právě Vy do kategorie Občan 2.0 patříte, neboť se aktivně zajímáte o dění ve svém okolí a informujete o něm ostatní občany.

[Staňte se proto i Vy Občanem 2.0](#) a připojte se tak ke stovkám Občanů 2.0 z celé České republiky, kteří se různým způsobem a podle svých možností zapojují do veřejného života.